

Utenriksanalyse: Indisk optimisme – tross alt

Margen Wulff 4.-10. juni 2008

STEIN TØNNESSON Historiker og fredsforsker, Direktør ved Institutt for fredsforskning (Prio).
Interesseområder: fred (i både snerev og utvidet forstand), Kinas fremvekst som stormakt, «krigen mot terror».
stein@prio.no

Her er verdens mest brennende spørsmål: Kan fattigdomsbekjempelse forenes med en ansvarlig klimapolitikk?

Ingen steder brenner spørsmålet mer enn i India, der statsminister Manmohan Singh la frem en ny nasjonal klimaendringsplan denne uken. Planen lover ingen reduksjon i utslipp av klimagasser. Isteden sikter den mot sterk økonomisk vekst for å redusere fattigdom. Samtidig lover regjeringen en rekke tiltak på områdene solenergi, energieffektivitet, vannkonservering, Himalayas økosystem og bærekraftig jordbruk. Målet er et «Grønt India».

India har flere fattige enn Afrika. Selv om både India og Afrika har hatt sterk økonomisk vekst de siste årene, stimulert av kinesisk etterterspørsel, kommer ingen av dem i nærheten av Kinas resultater når det gjelder brutto nasjonalprodukt, utslipp av klimagasser – og reduksjon av fattigdom.

Men klimakrisen rammer India og Afrika hardt, og de høye matvareprisene forsterker fattigdommen blant dem som lever av annet enn å dyrke jorden.

Matpris, oljepris og klimakrise sto i sentrum for to indiske konferanser, avholdt kort før regjeringen fremla sin nye plan. Den ene konferansen, i New Delhi, handlet

om «Energi i Afrika». Den andre i Mumbai, tok for seg «Ansvaret for fremtiden». Indiske politikere, forskere og næringslivsledere møtte utenlandske kolleger.

Inderne var forvilt over prisene, og mente nye avtaler er at kom blir brutt til å produsere drivstoff. Drivstoff basert på sukkerrot synes de imidlertid er greit.

Like forbittet var inderne på oljeprisen. De vil at eksport- og importand skal inngå en avtale om en maks- og minimumspris, slik at energikostnader blir mer forutsigbare.

Inderne frykter dessuten virkningene av global oppvarming. Når havet stiger, blir kystbefolk-

ningen mer utsatt for flom.

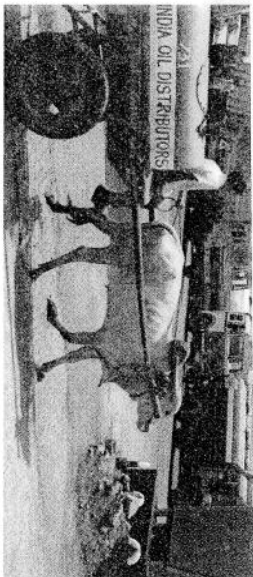
Bøndene sliter med mangel på vann. Monsunregnet, som skal fylle elver, kanaler og magasiner i juni–september, blir stadig mer uberegnelig. Aller reddest er inderne for bresmeltingen i Himalaya, som reduserer vannføringen i 1/4 av Indias 30 store elver i den halvdel av året da det ikke kommer nedbør.

Likevel har India innatt en negativ rolle i de internasjonale klimaforhandlingene. Regjeringen i New Delhi mener utslippsbegrensning må være de rike landenes ansvar. Vesten har levd høyt på å forurense verden, og utslipp per innbygger i India er bare en brøkdel av Vestens. India hevder

sin rett til utvasking.

Sammen med Kina kan India forhindre at det blir noen meningsfullt avtale når klimaforhandlingene skal avsluttes i København i desember 2009. Bryter forhandlingene sammen, kan et Demokrat-styrt USA gå sammen med EU om å legge klimatoll på varer produsert med forurensende teknologi. Det kan utløse en ødeleggende handelskrig.

India befinner seg i et slags *Catch 22*. Landet rammes hardt av global oppvarming, men vil ikke inngå noen forpliktende avtale om tiltak for å stanse den. Det kunne svekke den veksten som trengs for å fjerne fattig-

Mumbai: Store energitilførdringer.

FOTO: PAL PILLAI/SCANPIX

dommen. Noen indere er likevel optimister. De tror India kan gå i spissen for å utvikle billig, ren teknologi. Det fremkom på næringslivskonferansen i Mumbai, som ble organisert av Strategic Foresight Group og åpnet av Indias president.

Noen trodde på atomkraftens velsignelse. Andre fremhevet at alle indiske busser og drosjer går på gass. Etter andre la vekt på nye store funn av naturgass utenfor Indias østkyst, som kan erstatte forurensende kullkraft.

Det ble foreslått at rike industriland og oljeeksporterende land etablerer et felles ren-teknologisk investeringsfond i størrelsesorden 3-400 milliarder dollar – og i tillegg utlyser en førsteprerime på 100 milliarder dollar til det firmaet i verden som gir det viktigste teknologiske bidraget til å redusere utslipp av klimagasser.

Inderne vil gå i tet på områdene energisparing og fornybar energi. Ny rimelig teknologi skal hjelpe de fattige å komme seg ut av fattigdommen. De ber om støtte fra rike land.

Tenk om India, istedenfor å være bremseløss, kunne konsentrere seg om slike offensive krav i klimaforhandlingene!